

Den pædagogiske erhvervsuddannelsesreform

SOPU har valgt at fokusere på fire særlige indsatsområder i forbindelse med EUD reformen. Dogmerne har sit udgangspunkt i skolens fælles pædagogiske og didaktiske grundlag. Hertil kommer erfaringer fra projekter som Motivationspædagogik, Fra Ufaglært til Faglært / GUV og Next EUD. Indsatsområderne er målrettede i forhold til reformens fire overordnede mål.

Dogmerne er:

Praksisnærhed, læringsrum, undervisningsdifferentiering og IT.

Udmøntningen af dogmerne i forhold til rammer for elever over og under 25 samt talentspor beskrives nedenfor.

Vedr. pædagogiske rammer for elever under 25:

- Fokus på Motivationspædagogik (igangværende projekt med fastholdelsestaskforce)¹

Motivationspædagogik i praksis sætter fokus på, hvordan læreren kan udnytte og styrke elevens sociale og personlige kompetencer for at skabe øget motivation hos eleven og understøtte opnåelsen af de faglige mål.

Der er bl.a. fokus på læringsstile, konkret undervisningsmateriale til forskellige elevtyper samt styrkebaseret læring.

Centralt for Motivationspædagogik er:

- undervisningen bliver planlagt og gennemført med baggrund i læringsstile og styrkebaseret læring for at skabe lyst til læring hos eleven
- anvendelse af metoder til at skabe aktiverende, differentierende og meningsfyldte læreprocesser og læringsfællesskaber med tydelig feedback og hyppige succesoplevelser
- eleverne mødes med en positiv, ressourceorienteret tilgang, så alle støtter op om øget motivation og læring i hverdagen
- der tænkes fysiske aktiviteter og energizere ind i undervisningen for at øge elevernes indlæring

¹ Se mere her: <http://fahot.dk/FastholdelsesTaskforce/Paedagogiske-vaerktoejer/Motivationspaedagogik>

Dertil kommer følgende fokusområder:

- Brug af rollemodeller – f.eks. elever for hovedforløb og praksisrepræsentanter
- Inspiration fra NEXT EUD, bl.a.:
 - elevinddragelse i indretning af læringsmiljøet
 - korte projektføløb
 - virksomhedsinddragelse

Vedr. pædagogiske rammer for elever over 25:

”Jo mere klart den, der lærer, kan se behovet for at lære jo mere transfer. Jo mere klart den, der lærer, har formuleret målet for læringen jo mere transfer”²

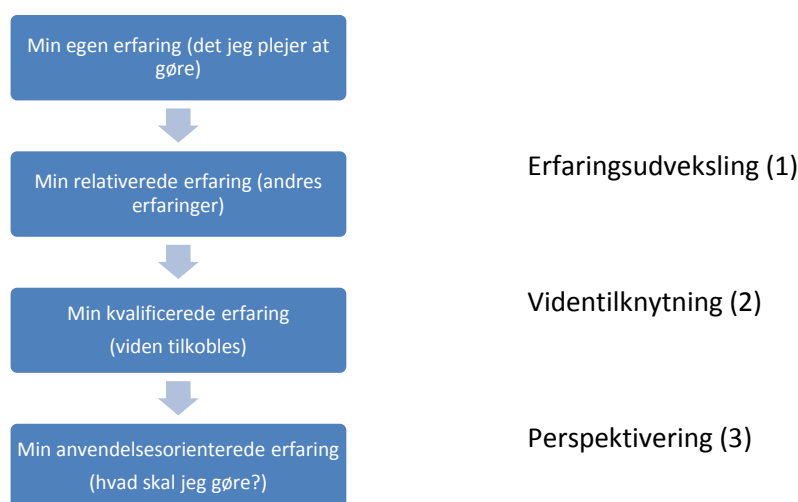
Konkrete pointer:

- Kompetencemålene skal være tydelige – målet skal stå klart
- Tydelig inddragelse og anerkendelse af elevernes erfaringer fra praksis
- Erfaringerne skal inddrages i læringssituationerne der hvor det er relevant
- Elevernes / kursisternes realkompetencer er en central byggesten for læringsaktiviteterne
- Realkompetencer inddrages i det omfang det er relevant i den konkrete sammenhæng
- Motivation via praksisnærhed, meningskabelse og anvendelsesorientering
- Fokus på de øgede handlemuligheder ny viden bidrager med ind i en (for nogle elever/kursister) kendt praksisvirkelighed
- Succesoplevelser i læringssituationerne
- Læringssituationer der udfordrer de eksisterende forventninger / erfaringer og bidrager med ny viden og dermed nye handlemuligheder – uden at gabet bliver for voldsomt (passende kognitiv dissonans)
- Fokus på refleksion – før, under og efter handlinger i læringssituationer, f.eks. i forbindelse med en skills aktivitet

² Bjarne Wahlgren, Pædagogiske perspektiver på erhvervsrettet voksenuddannelse – et inspirationshæfte, 2015, side 14
http://uvm.dk/Uddannelser/Uddannelser-til-voksne/~/_UVM-K/Content/News/Udd/Voksne/2015/150415-Paedagogisk-inspiration-til-erhvervsrettet-voksenuddannelse

- Det der læres, skal bringes i spil = transfer. Metoden kan være skills inspireret for dermed at tilnærme læringsituationen til anvendelsessituationen og skabe basis for transfer
- Inddragelse af afvekslende metoder ud fra deltagerforudsætninger for læring, jf. SOPUs pædagogiske metode- og redskabskatalog
- Deltagerstyrede aktiviteter, jf. SOPUs pædagogiske metode- og redskabskatalog

Erfaringspædagogisk proces jf. Bjarne Wahlgren³:

”Systematisering af erfaringer

Erfaringsudveksling er den proces, hvor man lærer af de andres erfaringer (figuren proces 1). Hvad skal der til, for at man kan lære af andre? Der skal ske en kobling af ens egne erfaringer med andres. Der skal gennemføres – en mere eller mindre systematisk og bevidst – analyse af, hvor erfaringerne ligner hinanden, hvor de er forskellige, og hvad årsagen til er forskellene. Kort og godt en refleksion over, hvilke konsekvenser det har for mine egne erfaringer og for det, jeg ved noget om, at jeg nu har hørt om andres måder at handle på. Man får relativet sin erfaring. Man bliver klar over, at tingene kan gøre på forskellige måder.

³ Bjarne Wahlgren, Pædagogiske perspektiver på erhvervsrettet voksenuddannelse – et inspirationshæfte, 2015, side 12
http://uvm.dk/Uddannelser/Uddannelser-til-voksne/~/_UVM-K/Content/News/Udd/Voksne/2015/150415-Paedagogisk-inspiration-til-erhvervsrettet-voksenuddannelse

Næste trin i udviklingen af kompetencer er tilknytning af ny viden (figuren proces 2). Hvilken viden findes om det konkrete emne, man har erfaringer med? Eller hvis der er tale om løsning af en opgave eller et problem: Hvordan kan man anvende eksisterende viden til løsning af det valgte problem? Hvordan kan viden belyse erfaringerne fra et køkken eller fra et plejehjem, som vi nævnte ovenfor? Hvordan kan viden om fødevarernes energimæssige sammensætning belyse, hvordan man vurderer madens sundhedsværdi? Hvordan kan viden om kommunikative processer give en forklaring på, hvad der sker, hvis man takler en bestemt samtale med en beboer på plejehjemmet på en bestemt (og fejlagtig) måde? Denne del af processen må meget gerne udløse en læringsmæssig oplevelse i retning af: *Nå, nu ved jeg, hvorfor jeg skal gøre det på en bestemt måde. Altså en videreudvikling eller kvalificering af den eksisterende kompetence.*

Den sidste del af processen omfatter en afklaring af, om den viden, som tilknyttes, giver et nyt perspektiv på det, som man plejer at gøre. Altså en perspektivering af den nye kompetence (figuren proces 3). Den tager udgangspunkt i spørgsmålene: Hvilke konsekvenser har den nye kompetence for det, jeg plejer at gøre? Hvor kan jeg anvende den nyudviklede kompetence?"⁴

⁴ Wahlgren, op.cit., s. 12

Talentspor

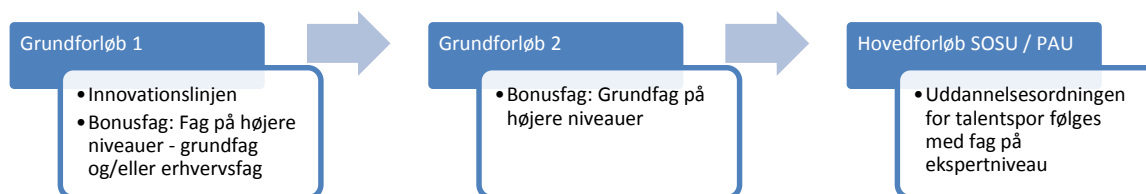
Børn og unge i uddannelsessystemet har talent når de:

- har særlige forudsætninger inden for et eller flere områder
- har lysten og viljen til at yde en særlig indsats
- har mulighed for at blive en af de bedste, hvis potentialet stimuleres

Kilde: Talentrapport udarbejdet af arbejdsgruppe nedsat af Undervisningsministeriet i 2011

http://www.uvm.dk/Service/Publikationer/~media/UVM/Filer/Udd/Folke/PDF11/110414_Talentrapport_hele.ashx

Et samlet talentforløb på SOPU kan se således ud for en elev der starter sit forløb på GF1:

Ifølge uddannelsesordningen, er det elever med ønske om og forudsætninger for det, der kan være på talentsporet på hovedforløbet.

Denne afklaring kan finde sted på to måder:

- Efter uddannelsesstart: Inden for de to første uger af uddannelsesforløbet, uanset om eleven starter på et grund- eller hovedforløb
- Inden uddannelsesstart: eleven vejledes til at påbegynde talentspor på baggrund af tidligere erhvervs erfaring og/eller uddannelsesforløb

Vedr. hovedforløb:

Generelt:

Eleverne på talentspor stilles i højere grad over for opgaver, som kræver, at de reflekterer og begrundes deres overvejelser i forbindelse med løsning af deres opgaver. Læringsmulighederne i både skole og praktik skal i den forbindelse tilpasses elever på talentspor i videst muligt omfang.

Særligt for Trin 1:

Her er fokus på øgede kompetencer inden for pleje og dokumentationsopgaver og i forbindelse med rehabilitering. Der forventes en større sikkerhed i opgaveløsningen, da eleven målrettet skal kunne løse en række plejeopgaver. Anvendelse af refleksionsværktøjer som f.eks. logbog vil kunne understøtte denne proces i praktikken.

"Pleje og dokumentation" og "Rehabilitering og Social og sundhedsfaglig indsats" er på ekspertniveau. Det betyder at eleverne i højere grad skal være i stand til at vurdere og begrunde deres handlinger.

Særligt for Trin 2:

Fokus på øgede kompetencer inden for kvalitetssikring, dokumentation, sygepleje og rehabilitering. Eleverne på talentspor forventes i højere grad, at kunne løse opgaverne i praktikken på en målrettet og selvstændig måde, samt kunne reflektere over sin tilrettelæggelse af arbejdsopgaver.

"Kommunikation, Koordinering og Dokumentation", "Sygepleje" og "Forebyggelse og rehabilitering" er på ekspertniveau. Det betyder, at eleverne i højere grad skal være i stand til at vurdere og begrunde deres handlinger

Særligt for PAU:

Fokus på øgede kompetencer inden for sundhed, bevægelse, natur og digital kultur.

"Sundhed i den pædagogiske praksis", "Bevægelse og idræt" "Natur og udeliv" "Digital kultur" er på ekspertniveau. Det betyder, at eleverne kan i højere grad skal være i stand til at vurdere og begrunde deres handlinger. Eleverne på talentspor forventes i højere grad, at kunne løse opgaverne i praktikken på en målrettet og selvstændig måde, samt kunne reflektere over sin tilrettelæggelse af arbejdsopgaver.

Elever på talentspor vil som udgangspunkt være en del af den samlede elevgruppe. Læringsaktiviteter for denne særlige elevgruppe kan f.eks. foregå i Båndet. Dertil kommer undervisningsdifferentiering i læringsaktiviteterne og mulighed for at samle elever på talentspor på tværs af hold / klasser.

Der nedsættes i maj 2015 en arbejdsgruppe under det lokale uddannelsesudvalg for Social- og Sundhedsuddannelser der arbejder med talentspor for elever på SOPU

Fokus for SOPU er bl.a.:

- Inddragelse af elever på talentspor som rollemodeller for andre elever, f.eks. elever på Brobygning
- Inddragelse af elever på talentspor i læringsaktiviteter for andre elever, f.eks. i Båndet
- Deltagelse i SKILLS for elever på talentspor
- Inddragelse af elever på talentspor i forbindelse med messer, Åbent Hus o.lign.

Reformen sætter fokus på undervisernes kompetencer. I den sammenhæng har vi på SOPU defineret hvad vi mener med erhvervspædagogisk kompetence.

Erhvervspædagogisk kompetence

På SOPU betyder erhvervspædagogisk kompetence at underviseren evner (har redskaber til) at understøtte, at eleven i løbet af sin uddannelse bliver arbejdsmarkedsparat, og at der er en rød tråd gennem det eleven oplever i hhv. praktik og skole. Det vil sige at såvel grund- som områdefagsundervisere har opdateret kendskab til SOSU/PAU områdets terminologi og almindelige opgaver, og dermed bidrager til dannelse af elevens faglige dannelse og identitet.

Erhvervspædagogisk kompetence er at undervisningen afspejler vekselluddannelsen og er helhedsorienteret, praksisrelateret og tilrettelagt til den målgruppe som søger erhvervsuddannelserne. En erhvervspædagogisk kompetent underviser kan bringe elevens erfaringer i spil og relatere dem til SOSU/PAU-området.